

SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X KADENCJA

Warszawa, dnia 9 grudnia 2021 r.

Druk nr 488 S

SPRAWOZDANIE

KOMISJI USTAWODAWCZEJ

oraz

KOMISJI BUDŻETU I FINANSÓW PUBLICZNYCH

o projekcie ustawy o zmianie ustawy o szczególnych uprawnieniach osób poszkodowanych w przypadku wyczerpania sumy gwarancyjnej ustalonej na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem 1 stycznia 2006 r. (druk nr 488)

Marszałek Senatu w dniu 13 września 2021 r. skierował do Komisji Ustawodawczej oraz Komisji Budżetu i Finansów Publicznych projekt ustawy o zmianie ustawy o szczególnych uprawnieniach osób poszkodowanych w przypadku wyczerpania sumy gwarancyjnej ustalonej na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem 1 stycznia 2006 r. w celu rozpatrzenia go w pierwszym czytaniu.

Komisje na wspólnych posiedzeniach w dniach 17 listopada oraz 9 grudnia 2021 r. rozpatrzyły w pierwszym czytaniu przedstawiony przez wnioskodawców projekt ustawy i wnoszą o przyjęcie bez poprawek załączonego projektu ustawy oraz projektu uchwały w sprawie wniesienia do Sejmu tego projektu ustawy.

Przewodniczący Komisji
Ustawodawczej
(-) Krzysztof Kwiatkowski

Przewodniczący Komisji
Budżetu i Finansów Publicznych
(-) Kazimierz Kleina

UCHWAŁA
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia

**w sprawie wniesienia do Sejmu projektu ustawy o zmianie ustawy o szczególnych
uprawnieniach osób poszkodowanych w przypadku wyczerpania sumy gwarancyjnej
ustalanej na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem 1 stycznia 2006 r.**

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., Senat wnosi do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy o zmianie ustawy o szczególnych uprawnieniach osób poszkodowanych w przypadku wyczerpania sumy gwarancyjnej ustalonej na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem 1 stycznia 2006 r.

Jednocześnie upoważnia pana senatora Jana Filipa Libickiego do reprezentowania Senatu w pracach nad projektem.

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o szczególnych uprawnieniach osób poszkodowanych w przypadku wyczerpania sumy gwarancyjnej ustalonej na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem 1 stycznia 2006 r.

Art. 1. W ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o szczególnych uprawnieniach osób poszkodowanych w przypadku wyczerpania sumy gwarancyjnej ustalonej na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem 1 stycznia 2006 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 1631) w art. 1 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Przepisy ustawy stosuje się także do poszkodowanych z tytułu szkód, o których mowa w ust. 1, powstałych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w przypadku, gdy zobowiązany do zaspokajania ich roszczeń na podstawie umowy ubezpieczenia, o której mowa w ust. 1, był krajowy zakład ubezpieczeń lub zagraniczny zakład ubezpieczeń działający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z przepisami prawa polskiego, i posiadający zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej.”.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

1. Cel projektowanej ustawy

Projekt ustawy stanowi realizację wystąpienia Rzecznika Praw Obywatelskich do Marszałka Senatu z dnia 15 maja 2020 r., dotyczącego problemu wyczerpywania się sum gwarancyjnych w przypadku obowiązkowych ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, z tytułu szkód powstałych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Ustawa z dnia z dnia 19 lipca 2019 r. o szczególnych uprawnieniach osób poszkodowanych w przypadku wyczerpania sumy gwarancyjnej ustalonej na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem 1 stycznia 2006 r., określa szczególne uprawnienia osób poszkodowanych, w przypadku wyczerpania sumy gwarancyjnej ustalonej w umowach ubezpieczenia, o których mowa w art. 4 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o działalności ubezpieczeniowej, oraz ustalonej w umowach ubezpieczenia, o których mowa w art. 4 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, zawartych przed dniem 1 stycznia 2006, jednak wyłącznie z tytułu szkód powstałych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

W tym kontekście Rzecznik Praw Obywatelskich zwrócił uwagę na nieuregulowaną sytuację osób poszkodowanych z tytułu szkód powstałych poza terytorium naszego kraju.

Tytułem przykładu wskazał, że do jego Biura wpłynęła skarga obywatela polskiego, który ucierpiał w wypadku komunikacyjnym spowodowanym także przez obywatela polskiego, objętego polskim ubezpieczeniem od odpowiedzialności cywilnej. Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny odmówił jednak przyznania renty na zasadach określonych w ustawie o szczególnych uprawnieniach osób poszkodowanych. Jako uzasadnienie Fundusz wskazał, że ww. ustawa dotyczy wyłącznie osób poszkodowanych z tytułu szkód powstałych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. A skoro w tej sprawie szkoda powstała poza terytorium Polski, to przypadek ten nie podlega pod jej regulację.

Nie ma żadnych przesłanek uzasadniających wykluczenie grupy poszkodowanych w wypadkach, do których doszło za granicą, spod przepisów ustawy o szczególnych uprawnieniach osób poszkodowanych. Miejsce powstania szkody nie powinno przesądzać o braku możliwości ubiegania się o rentę szczególną.

W projekcie zaproponowano, aby przepisy ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o

szczególnych uprawnieniach osób poszkodowanych w przypadku wyczerpania sumy gwarancyjnej ustalonej na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem 1 stycznia 2006 r., stosowało się także do poszkodowanych z tytułu szkód powstałych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w przypadku, gdy zobowiązany do zaspokajania ich roszczeń na podstawie umowy ubezpieczenia, był krajowy zakład ubezpieczeń lub zagraniczny zakład ubezpieczeń działający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z przepisami prawa polskiego, i posiadający zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej.

2. Skutki i wyniki konsultacji

Oczekiwane skutki społeczne, gospodarcze i finansowe oraz wyniki konsultacji zostały przedstawione w Ocenie Skutków Regulacji. Nadesłane w ramach konsultacji opinie i uwagi zostały zamieszczone na senackiej stronie internetowej.

3. Oświadczenie o zgodności z prawem Unii Europejskiej

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

<p>Tytuł projektu: <i>ustawa o zmianie ustawy o szczególnych uprawnieniach osób poszkodowanych w przypadku wyczerpania sumy gwarancyjnej ustalonej na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem 1 stycznia 2006 r.</i></p> <p>Przedstawiciel wnioskodawcy: senator Jan Filip Libicki</p> <p>Osoby odpowiedzialne za projekt w Biurze Legislacyjnym: Maciej Telec, główny legislator, tel. 22 694 9302 <u>w zakresie OSR:</u> Katarzyna Majewska, główny ekspert, tel. 22 694 9259</p>	<p>Data sporządzenia: 8 grudnia 2021 r.</p> <p>Źródło: RPO</p> <p>Nr druku: 488, 488 S</p>
---	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Problem wyczerpywania się sum gwarancyjnych dotyczy głównie poszkodowanych, którzy ulegli poważnym wypadkom w latach 90-tych, kiedy suma gwarancyjna wynosiła przed denominacją 7,2 mld zł (do 1995 r.), a następnie 600 tys. ecu (w okresie od 1995 r. do 2003 r.). W związku z tym, że w wyniku wypadku u poszkodowanych często dochodziło do trwałej utraty zdrowia, otrzymywali oni świadczenia o charakterze ciągłym (np. renty), co przy niskich wysokościach sum gwarancyjnych w przeszłości prowadziło do ich wyczerpania.

Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. *o szczególnych uprawnieniach osób poszkodowanych w przypadku wyczerpania sumy gwarancyjnej ustalonej na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem 1 stycznia 2006 r.* umożliwiła zaspokajanie przez Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny (UFG) roszczeń za szkody osobowe z tytułu umów ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych oraz ubezpieczenia OC rolników w przypadku wyczerpania sumy gwarancyjnej – do wysokości obecnie obowiązującej sumy gwarancyjnej.

W praktyce okazało się jednak, że nie wszyscy poszkodowani, których dotknął problem wyczerpania sum gwarancyjnych, mogą skorzystać z powyższej regulacji, gdyż jej postanowienia dotyczą **wyłącznie szkód powstałych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej**.

Przykładem jest skarga, która wpłynęła do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich od obywatela polskiego, który ucierpiał w wypadku komunikacyjnym za granicą spowodowanym także przez obywatela polskiego, objętego polskim ubezpieczeniem od odpowiedzialności cywilnej. UFG odmówił jednak przyznania poszkodowanemu renty na zasadach określonych w ww. ustawie, uzasadniając, że ustawa dotyczy wyłącznie osób poszkodowanych z tytułu szkód powstałych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. A skoro w tej sprawie szkoda powstała poza terytorium Polski, to przypadek ten nie jest objęty ustawą *o szczególnych uprawnieniach osób poszkodowanych w przypadku wyczerpania sumy gwarancyjnej ustalonej na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem 1 stycznia 2006 r.*

W tym kontekście Rzecznik Praw Obywatelskich (RPO) zwrócił się do Senatu RP o podjęcie inicjatywy legislacyjnej, mającej na celu uregulowanie sytuacji osób poszkodowanych z tytułu szkód powstałych poza terytorium naszego kraju. Zdaniem RPO miejsce powstania szkody nie powinno przesądzać o braku możliwości ubiegania się o rentę szczególną. Nie ma bowiem żadnych przesłanek uzasadniających wykluczenie grupy poszkodowanych w wypadkach, do których doszło za granicą, spod działania przepisów ustawy *o szczególnych uprawnieniach osób poszkodowanych w przypadku wyczerpania sumy gwarancyjnej ustalonej na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem 1 stycznia 2006 r.*, a istniejące zróżnicowanie w przyznaniu ochrony osobom, w przypadku których wystąpił problem wyczerpania sum gwarancyjnych, w opinii RPO, stoi w sprzeczności z konstytucyjną zasadą równości, gwarantowaną w art. 32 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Ponadto Rzecznik wskazał, że do dnia 13 marca 2020 r. do UFG wpłynęły 24 roszczenia o wypłatę renty szczególnej, z których **4 dotyczyły szkód powstałych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej**.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt.

Rekomendowanym rozwiązaniem jest dokonanie nowelizacji ustawy *o szczególnych uprawnieniach osób poszkodowanych w przypadku wyczerpania sumy gwarancyjnej ustalonej na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem 1 stycznia 2006 r.*, w taki sposób, aby jej zakres podmiotowy obejmował także poszkodowanych z tytułu szkód powstałych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w sytuacji gdy zobowiązanym do naprawienia szkody był krajowy zakład ubezpieczeń lub zagraniczny zakład ubezpieczeń działający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z przepisami prawa polskiego, i posiadający zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej.

Oczekiwanym efektem regulacji będzie zrównanie sytuacji osób poszkodowanych, w przypadku których wystąpił problem wyczerpania się sum gwarancyjnych, bez względu na to czy szkoda miała miejsce w kraju czy za granicą.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Ze względu na specyfikę problemu porównanie międzynarodowe jest niecelowe.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt.

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Poszkodowani, w przypadku których nastąpiło wyczerpanie sumy gwarancyjnej w ubezpieczeniach OC posiadaczy pojazdów mechanicznych i ubezpieczeniach OC rolników, a szkoda miała miejsce za granicą	22 osoby	Informacje pozyskane z zakładów ubezpieczeniowych przez Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny	Możliwość dalszego zaspokajania roszczeń poszkodowanego po wyczerpaniu sumy gwarancyjnej.
Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny	1 podmiot		Dodatkowe obciążenie Funduszu w związku z zaspokajaniem roszczeń poszkodowanych w wypadkach, do których doszło za granicą, w przypadku wyczerpania sumy gwarancyjnej.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji.

Projekt ustawy w dniu 20 października 2021 r. został przesłany do zaopiniowania Ministrowi Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej, Komisji Nadzoru Finansowego, Ubezpieczeniowemu Funduszowi Gwarancyjnemu, Urzędowi Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Rzecznikowi Praw Obywatelskich, Rzecznikowi Finansowemu, Aviva Towarzystwu Ubezpieczeń Ogólnych S.A., GENERALI Towarzystwu Ubezpieczeń S.A., Powszechnemu Zakładowi Ubezpieczeń S.A., Towarzystwu Ubezpieczeń i Reasekuracji WARTA S.A., Polskiej Izbie Ubezpieczeń, Polskiemu Biuru Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, Business Centre Club, Konfederacji Lewiatan, Krajowej Radzie Radców Prawnych, Naczelnej Radzie Adwokackiej, Pracodawcom Rzeczypospolitej Polskiej, Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka. Termin nadsyłania opinii ustalono na dzień 9 listopada 2021 r.

Minister Finansów wskazał, że proponowane rozwiązanie wymaga oszacowania skutków finansowych, którego może dokonać Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny. Przypisanie Funduszowi nowego zadania będzie bowiem wiązało się z dodatkowym obciążeniem finansowym Funduszu, co z kolei będzie obligowało Fundusz do utworzenia stosownej rezerwy.

Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny (UFG) wyraził gotowość do podjęcia się realizacji obowiązków wynikających z proponowanych zmian legislacyjnych. UFG zaznaczył, że likwidacja szkód i wypłata świadczeń w przypadku zdarzeń, do których doszło poza terytorium RP należy do kompetencji Polskiego Biura Ubezpieczeń Komunikacyjnych, korzystającego w tym zakresie ze struktur międzynarodowych. Wobec powyższego, dodanie Funduszowi nowego zadania będzie wiązać się z dodatkowymi obciążeniami i koniecznością podjęcia działań istotnie odmiennych niż dotychczasowe (m.in. weryfikacji sum gwarancyjnych w dacie poszczególnych zdarzeń w poszczególnych krajach, obsługi rent szczególnych z tytułu szkód poza terytorium RP poza systemem Zielonej Karty czy Systemem IV Dyrektywy, utworzenia rezerw i utrzymania aktywów w innych walutach niż waluta polska lub uwzględnienia ryzyka kursowego, oszacowania kosztów prowadzonych poza granicami Polski: ekspertyz, weryfikacji zasadności roszczeń, postępowań sądowych) i utworzenia rezerwy z tego tytułu już w momencie wejścia w życie projektowanych zmian.

Ponadto zdaniem UFG proponowany termin *vacatio legis* jest zbyt krótki. W związku z tym, że niezbędna będzie nowelizacja rozporządzenia w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz sprawozdań z działalności UFG, termin *vacatio legis* powinien wynosić nie mniej niż 3 miesiące, a optymalnie 6 miesięcy.

Uzupełniając przedstawione powyżej uwagi, Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny poinformował, że po uzyskaniu z zakładów ubezpieczeniowych danych dotyczących wypłat dodatkowych rent szczególnych, które mogą zostać zgłoszone

do obsługi UFG, wysokość rezerwy, którą trzeba będzie utworzyć w związku z wejściem w życie projektowanej ustawy, należy szacować na kwotę około **17 mln zł**.

Zdaniem **Komisji Nadzoru Finansowego** (KNF) proponowana zmiana legislacyjna przewiduje rozwiązanie społecznie oczekiwane. Niemniej należy mieć na uwadze wątpliwości przedstawione w pisemnej opinii KNF, odnoszące się do braku spójności proponowanych zmian z rozwiązaniami systemowymi przyjętymi w ustawie o ubezpieczeniach obowiązkowych, w szczególności dotyczącymi sposobu ustalania zakresu odpowiedzialności z umów ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych zawartych z zakładami prowadzącymi działalność na terenie RP oraz zadań Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego określonych w ustawie o ubezpieczeniach obowiązkowych.

Komisja Nadzoru Finansowego zauważyła ponadto, że zwiększenie zakresu odpowiedzialności UFG wymaga zapewnienia tej instytucji odpowiednich środków i nie powinno prowadzić do zagrożenia zdolności do jego funkcjonowania. Niezbędna jest więc ocena skali potencjalnych nowych obciążeń wynikających z proponowanych regulacji. KNF zastrzegła przy tym, że nie dysponuje odpowiednimi danymi, gdyż standardowa sprawozdawczość zakładów ubezpieczeń nie obejmuje tak specyficznych informacji, jak dane o wyczerpywaniu się sum gwarancyjnych w ubezpieczeniach OC posiadaczy pojazdów mechanicznych z tytułu szkód powstałych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Ponadto zagraniczne zakłady ubezpieczeń działające na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie podlegają obowiązkowi przedkładania sprawozdań oraz przysyłania danych do KNF. Komisja Nadzoru Finansowego stwierdziła, że instytucją, która dysponuje niezbędnymi w tym zakresie danymi, jest zapewne sam UFG, który dokonuje na bazie danych udostępnionych przez zakłady ubezpieczeń oszacowania swoich rezerw techniczno-ubezpieczeniowych z tytułu tzw. rent szczególnych według zakresu odpowiedzialności ocenianego na podstawie aktualnych regulacji. Do UFG mogą być też kierowane wnioski o dalszą wypłatę świadczeń rentowych w przypadkach analogicznych, jak przywołany przez RPO, a więc ze zdarzeń, które miały miejsce poza terytorium RP.

Polska Izba Ubezpieczeń nie wniosła uwag do projektu. Jednocześnie Izba zwróciła uwagę, że jest to kolejna regulacja, która rozszerza odpowiedzialność zakładów ubezpieczeniowych za zdarzenia z przeszłości, które nie były uwzględnione w taryfach i składkach OC posiadaczy pojazdów mechanicznych i będą musiały zostać pokryte z bieżących składek obecnych kierowców.

Polskie Biuro Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (PBUK) pozytywnie odniosło się do podjętej przez Senat RP inicjatywy ustawodawczej. Zdaniem PBUK ustawa o charakterze specjalnym, której celem jest zabezpieczenie uzasadnionych interesów osób zagrożonych utratą świadczeń rentowych i obciążająca ubezpieczycieli kosztami ryzyk nieubezpieczonych, powinna uwzględniać pomocniczy (subsydiarny) charakter świadczeń szczególnych. W opinii PBUK, ze względu na to, że obecnie nie jest znana ewentualna liczba poszkodowanych oraz wysokość potencjalnych świadczeń, przewidziany w projekcie termin *vacatio legis* jest za krótki. Ponadto do PBUK jak do tej pory nie wpłynęły żadne zgłoszenia związane z koniecznością wypłat świadczeń będących przedmiotem nowelizowanej ustawy.

Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń Ogólnych S.A. nie wniosło uwag do projektowanej ustawy. Zaznaczyło jednak, że proponowana regulacja rozszerza odpowiedzialność zakładów ubezpieczeniowych na zdarzenia z przeszłości, które nie były uwzględnione w taryfach i składkach OC posiadaczy pojazdów mechanicznych i muszą zostać pokryte z bieżących składek obecnych kierowców.

W opinii **Rzecznika Finansowego** rozszerzenie zakresu ustawy jest warte rozważenia, z tym że należy pamiętać o rozwiązaniach zawartych w ustawie z dnia 22 maja 2003 r. *o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych*. Zgodnie z art. 25 ww. ustawy w wersji obowiązującej do 31 grudnia 2005 r., ubezpieczenie OC posiadaczy pojazdów mechanicznych obejmowało zdarzenia powstałe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Obejmowało również, na zasadzie wzajemności, zdarzenia powstałe na terytoriach państw, których biura narodowe były sygnatariuszami Jednolitego Porozumienia między biurami Narodowymi – Regulaminu Wewnętrznego. Ochrona ubezpieczeniowa wynikająca z umowy obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych udzielana przez zakład ubezpieczeń dotycząca szkód powstałych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej była więc określona przepisami wyżej wymienionej ustawy. Zatem, rozszerzając zakres stosowania ustawy *o szczególnych uprawnieniach osób poszkodowanych w przypadku wyczerpania sumy gwarancyjnej ustalonej na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem 1 stycznia 2006 r.*, należałoby wziąć pod uwagę regulacje zawarte w tych przepisach.

Dodatkowo Rzecznik Finansowy zasygnalizował niekorzystną dla poszkodowanych praktykę Ubezpieczeniowego

Funduszu Gwarancyjnego, dostrzeżoną w prowadzonych postępowaniach. Fundusz wskazuje, że zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o szczególnych uprawnieniach osób poszkodowanych w przypadku wyczerpania sumy gwarancyjnej ustalonej na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem 1 stycznia 2006 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 1631), ustawa ta nie obejmuje przypadków, w których renty były płacone na podstawie uznania lub orzeczenia sądu i jednocześnie doszło do podwyższenia pierwotnej sumy gwarancyjnej. Fundusz podnosi, że ustawodawca nie zdefiniował braku zobowiązania po stronie zakładu ubezpieczeń jako wyczerpania nowej sumy gwarancyjnej. Innymi słowy, według UFG ustawa nie obejmuje sytuacji, w których – tak jak w jednej ze spraw zgłoszonych Rzecznikowi – sąd w wyroku orzekł w stosunku do ubezpieczyciela obowiązek płacenia renty na rzecz poszkodowanego mimo wyczerpania ustalonej w umowie sumy gwarancyjnej do 27.09.2019 r., tj. do dnia poprzedzającego dzień wejścia w życie omawianej ustawy.

Rzecznik Praw Obywatelskich poparł projektowaną ustawę.

PZU S.A. nie zgłosił uwag do projektu.

W dniach 17 listopada 2021 r. i 9 grudnia 2021 r. Komisja Budżetu i Finansów Publicznych oraz Komisja Ustawodawcza przeprowadziły I czytanie projektu i we wspólnym sprawozdaniu wniosły o przyjęcie go bez poprawek.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych.

(ceny stałe z 2021 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródła finansowania:	
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe.

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2021 r.)	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	9,9
	duże przedsiębiorstwa	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
	Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny	-17,0	0	0	0	0	0	-17,0

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Projektowana regulacja będzie miała <u>pozytywny wpływ na poszkodowanych w wypadkach za granicą</u>, którym zaprzestano wypłaty świadczeń ze względu na wyczerpanie sumy gwarancyjnej.</p> <p>W związku z tym, że regulacja rozszerza odpowiedzialność zakładów ubezpieczeniowych na zdarzenia z przeszłości, które nie były uwzględnione w taryfach i składkach OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, dodatkowe roszczenia będą musiały zostać pokryte z bieżących składek obecnych kierowców, co spowoduje <u>wzrost cen obowiązkowych ubezpieczeń OC</u> posiadaczy pojazdów mechanicznych i rolników. Zatem projektowane przepisy będą miały również wpływ na obywateli i gospodarstwa domowe, a także sektor przedsiębiorstw, w tym mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa, w zakresie ewentualnego wzrostu cen ubezpieczeń OC. Można jednak przypuszczać, że wzrost ceny pojedynczego</p>
--	---

ubezpieczenia będzie nieznaczny¹.

Ponadto dodanie Ubezpieczeniowemu Funduszowi Gwarancyjnemu nowego zadania spowoduje dodatkowe jego obciążenia, związane m.in. z:

- weryfikacją sum gwarancyjnych w dacie poszczególnych zdarzeń w poszczególnych krajach,
- obsługą rent szczególnych z tytułu szkód poza terytorium RP poza systemem Zielonej Karty czy Systemem IV Dyrektywy,
- utworzeniem rezerw i utrzymaniem aktywów w innych walutach niż waluta polska lub uwzględnieniem ryzyka kursowego,
- oszacowaniem kosztów prowadzonych poza granicami Polski: ekspertyz, weryfikacji zasadności roszczeń, postępowań sądowych,

oraz będzie wiązać się z koniecznością utworzenia odpowiednich rezerw z tego tytułu.

Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny, po uzyskaniu z zakładów ubezpieczeniowych danych dotyczących wypłat dodatkowych rent szczególnych, które mogą zostać zgłoszone do obsługi przez UFG, oszacował wysokość rezerwy, którą trzeba będzie utworzyć w związku z wejściem w życie projektowanej ustawy, na kwotę około **17 mln zł**.

Ponadto na prośbę Biura Legislacyjnego Kancelarii Senatu, Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny przedstawił następujące informacje dodatkowe:

- towarzystwa ubezpieczeń przesłały informacje dotyczące 22 poszkodowanych, których dotyczyć będą projektowane przepisy,
- średnia, miesięczna wypłata dla jednego poszkodowanego wynosi 3 354 zł,
- średni czas trwania płatności wynosi 24 lata,
- bezpośrednie koszty obsługi rent wyniosą około 2% rezerwy na wypłaty świadczeń,
- zgodnie z przepisami Fundusz ujmuje w księgach koszty w tym roku, w którym powstały, niezależnie od terminu ich zapłaty – oznacza to, że rezerwa zostanie zaksięgowana jednorazowo w momencie wejścia w życie przedmiotowych zmian.

Dla porównania na etapie prac nad ustawą *o szczególnych uprawnieniach osób poszkodowanych w przypadku wyczerpania sumy gwarancyjnej ustalonej na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem 1 stycznia 2006 r.*, na podstawie danych z zakładów ubezpieczeniowych pozyskanych w 2016 r. przez Komisję Nadzoru Finansowego, oszacowano, że z rozwiązań zawartych w tej ustawie skorzysta 66 poszkodowanych, w przypadku których zaprzestano wypłat świadczeń w związku z wyczerpaniem sumy gwarancyjnej oraz 220 poszkodowanych zagrożonych wyczerpaniem sumy gwarancyjnej w najbliższej przyszłości. Wówczas łączną skapitalizowaną wartość rent oszacowano odpowiednio na około **74 mln zł** w przypadku rent, dla których zaprzestano wypłat i **395 mln zł** dla rent, dla których przewidywano zaprzestanie wypłat (średnia wartość świadczenia wynosiła odpowiednio 3 911 zł i 4 253 zł, zaś średni okres wypłaty świadczenia związany z przeciętną dalszą długością trwania życia poszkodowanego odpowiednio – 24 oraz 29 lat).

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

9. Wpływ na rynek pracy.

Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary.

środowisko naturalne
 sytuacja i rozwój regionalny
 inne:

demografia
 mienie państwowe

informatyzacja
 zdrowie

¹ W 2020 r. zawartych zostało ponad 26 mln umów ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych (według danych Polskiej Izby Ubezpieczeń, „Ubezpieczenia w liczbach 2020”), zatem wysokość dodatkowej rezerwy koniecznej do utworzenia po stronie UFG, oszacowana na 17 mln zł, w przeliczeniu na 1 umowę OC posiadacza pojazdu mechanicznego wyniesie około 0,65 zł.

Omówienie wpływu	Brak wpływu.
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego	
Projektowana ustawa wejdzie w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.	
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?	
Ewaluacja efektów powinna zostać przeprowadzona po upływie 5 lat od uchwalenia ustawy w zakresie liczby oraz wysokości wypłacanych świadczeń.	
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.).	
Brak.	